השיחה השבועית

מפי הרב אפרים כחלון שליט"א

כי תשא

הוצאת ארגון 'בעזרת השם'
www.beezrathashem.org

הרב אפרים כחלון שליט"א
RabbiEfraim@BeEzratHaShem.org

פָּרָשַׁת כִּי תִשָּׂא

תַּאֲוַת הַמָּמוֹן וְהַשְׁלָכוֹתֶיהָ

מֵאֲחוֹרֵי הַקְּלָעִים שֶׁל מַתַּן תּוֹרָה

"כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְקֻדֵיהֶם וְנָתְנוּ אִישׁ כֹּפֶר נַפְשׁוֹ" (שמות ל, יב), כָּאן צִוָּה לִמְנוֹת אֶת עַם יִשְׂרָאֵל. וְאָמְרוּ בַּמִּדְרָשׁ (רבה פרשת פינחס פרשה כא סימן ז) כָּל מָקוֹם שֶׁנּוֹפְלִין הֲזֵקוּ לִמְנְיָן. מָשָׁל לְזְאֵב שֶׁנִּכְנַס לְתוֹךְ הַצֹּאן הֶצְרֵךְ בַּעַל הַצֹּאן לִמְנוֹתָן מֶה חָסְרוּ. גַּם כָּאן הָיָה זֶה לְאַחַר הַמַּגֵּפָה שֶׁנִּגְּפוּ בְּחֵטְא הָעֵגֶל (שמות לב, כח, ועיין בעבודה זרה דף מד ע"א).

בְּפָרָשַׁת יִתְרוֹ מִי שֶׁקּוֹרֵא אֶת הַפְּסוּקִים חוֹשֵׁב שֶׁהַכֹּל בְּסֵדֶר, קִבְּלוּ תּוֹרָה, אָמְרוּ נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע (שבת דף פח ע"א), בָּרוּךְ הַשֵּׁם. אֲבָל בְּפֹעַל מֶה הָיָה?

וְהַתּוֹרָה מְסַפֶּרֶת (שמות לב, א והלאה) "וַיַּרְא הָעָם כִּי בֹשֵׁשׁ מֹשֶׁה לָרֶדֶת מִן הָהָר": מַה זֶּה "בוֹשֵׁשׁ"? מוּבָא בַּגְּמָרָא (שבת דף פט ע"א) - בָּאוּ שֵׁשׁ, עָבְרוּ כְּבָר שֵׁשׁ שָׁעוֹת, חֲצִי הַיּוֹם הָאַרְבָּעִים, וּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ עוֹד לֹא הִגִּיעַ. וְכֵן אָמְרוּ בַּמִּדְרָשׁ (אגדה בובר פרשת כי תשא פרק לב סימן א), בְּשֵׁשׁ שָׁעוֹת בַּיּוֹם חָטְאוּ יִשְׂרָאֵל - זֶה בְּדִיּוּק הַזְּמַן שֶׁהַשֵּׁמֶשׁ בְּשִׂיא תָּקְפָּהּ, וְכַמּוּבָן שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְהַאֲשִׁים אֶת הַשֵּׁמֶשׁ בַּכְּאֵב רֹאשׁ הַזֶּה, אִי אֶפְשָׁר לוֹמַר שֶׁהַשֵּׁמֶשׁ בִּלְבְּלָה אוֹתָם.

אֲבָל הָיָה מַשֶּׁהוּ אַחֵר שֶׁבִּלְבֵּל אוֹתָם, וּנְבָאֵר:

תַּאֲוַת הַמָּמוֹן וְהַשִּׂלְכוֹתֶיהָ

נִקְרָא מַה קָּרָה שָׁם, וְרַשִׁ"י (שמות פרק לב פסוק א והלאה) מֵבִיא אֶת הַכֹּל בְּשֵׁם הַמִּדְרָשִׁים. "וַיִּקָּהֵל הָעָם עַל אַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו קוּם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יֵלְכוּ לְפָנֵינוּ כִּי זֶה מֹשֶׁה הָאִישׁ אֲשֶׁר הֶעֱלָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֹא יָדַעְנוּ מֶה הָיָה לוֹ" (שם). הֵם מַגִּיעִים לְאַהֲרֹן וּמְבַקְשִׁים שֶׁיַּעֲשֶׂה לָהֶם אֱלֹהִים, וְרַשִׁ"י מְדַיֵּק שֶׁהֵם בִּקְשׁוּ: "אֱלֹהֵיוּת הַרְבֵּה", הֵם אָמְרוּ: "קוּם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יֵלְכוּ לְפָנֵינוּ" בִּלְשׁוֹן רַבִּים, לֹא מַסְפִּיק לָנוּ אֱלֹהִים אֶחָד.

✦

הַשְׁאֵלוֹת הַקָּשׁוֹת

וְלִכְאוֹרָה מָה הַהִגָּיוֹן בָּזֶה? עִם אֱלֹקִים אֶחָד אַתָּה לֹא מִסְתַּדֵּר, אַתָּה תִּסְתַּדֵּר עִם אֱלֹהֵיוּת הַרְבֵּה? יֵשׁ לְךָ בּוֹרֵא עוֹלָם אֶחָד שֶׁאוֹמֵר לְךָ: "תַּאֲמִין בִּי", וְאַתָּה אוֹמֵר: "לֹא, אֲנִי רוֹצֶה כַּמָּה אֱלֹהִים", בִּשְׁבִיל מָה?

נַמְשִׁיךְ עוֹד בְּמַה שֶׁאָמְרוּ לְאַהֲרֹן: "כִּי זֶה מֹשֶׁה הָאִישׁ אֲשֶׁר הֶעֱלָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֹא יָדַעְנוּ מֶה הָיָה לוֹ" - מַה זֹּאת אוֹמֶרֶת לֹא יָדַעְנוּ? שְׂכַחְתֶּם שֶׁהוּא עָלָה לְקַבֵּל תּוֹרָה? וּמְבָאֵר רַשִׁ"י: "לֹא יָדַעְנוּ מֶה הָיָה לוֹ": - כִּדְמוּת מֹשֶׁה הֵרְאָה לָהֶם הַשָּׂטָן שֶׁנּוֹשְׂאִים אוֹתוֹ בְּרִקִּיעַ הַשָּׁמַיִם.

זֶה הָיָה הַסֶּרֶט הָרִאשׁוֹן בַּהִסְטוֹרְיָה שֶׁקָּרָה מוּל מִלְיוֹנִים, הֵם רָאוּ אֶת מֹשֶׁה שׁוֹכֵב בַּמִּטָּה וּמַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת בָּאִים וּמוֹלִיכִים אוֹתוֹ - וְהֵם הֵבִינוּ שֶׁהוּא מֵת. אִם כֵּן מָה הַטַּעֲנָה עַל עַם יִשְׂרָאֵל, הֵם רוֹצִים מַנְהִיג אַחֵר, הֵם רוֹאִים בְּעֵינֵיהֶם שֶׁמֹּשֶׁה מֵת?

עוֹד יֵשׁ לִשְׁאֹל: בַּהֶמְשֵׁךְ הַתּוֹרָה מְסַפֶּרֶת אֶת תְּשׁוּבַת אַהֲרֹן: "וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אַהֲרֹן פָּרְקוּ נִזְמֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר בְּאָזְנֵי נְשֵׁיכֶם בְּנֵיכֶם וּבְנֹתֵיכֶם וְהָבִיאוּ אֵלָי" (שם פסוק ב), הֵם אוֹמְרִים לוֹ: אֲנַחְנוּ רוֹצִים אֱלֹהֵיוּת,

פָּרָשַׁת כִּי תִשָּׂא

וְהוּא אוֹמֵר לָהֶם: תָּבִיאוּ אֶת הַזָּהָב, מַה זֶּה קָשׁוּר? בַּמִּדְרָשׁ (הובא ברש״י שם) כָּתוּב, שֶׁאַהֲרֹן רָצָה לְעַכֵּב אוֹתָם, אֲבָל עֲדַיִן לָמָּה הַזָּהָב קָשׁוּר? אֲנַחְנוּ רוֹצִים אֱלֹהִים, מָה אַתָּה אוֹמֵר לָנוּ תָּבִיאוּ נְזָמִים? אֵלּוּ שְׁלֹשׁ הַשְּׁאֵלוֹת שֶׁיֵּשׁ לָנוּ, לְבָרֵר.

✦

חִפָּזוֹן מֵהַשָּׂטָן

בְּסִיַּעְתָּא דִּשְׁמַיָּא נַתְחִיל לְבָאֵר אֶת הַדְּבָרִים, בְּמַהֲלָךְ אַקְטוּאָלִי שֶׁקָּיָם גַּם כַּיּוֹם.

אַהֲרֹן רוֹאֶה שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל מִתְנַהֵג מוּזָר, הֵם נֶחְפָּזִים וְרוֹצִים אֱלֹהִים, הֵם מְבַקְשִׁים שֶׁמִּיָּד יִהְיֶה לָהֶם מַשֶּׁהוּ שֶׁיַּחֲלִיף אֶת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ. לְאָן אַתֶּם מְמַהֲרִים? לָמָּה אַתֶּם לֹא מוּכָנִים לְחַכּוֹת עוֹד שָׁעָה? הֵם הוֹלְכִים לְחוּר וּמְבַקְשִׁים מִמֶּנּוּ שֶׁיַּעֲשֶׂה לָהֶם אֱלֹהִים, וּכְשֶׁהוּא מְסָרֵב שׁוֹחֲטִים אוֹתוֹ (פרקי דרבי אליעזר ׳חורב׳ פרק מד), וְהָיָה לָהֶם גַּם הֶסְבֵּר לַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה: ״חוּר לֹא רוֹצֶה שֶׁיִּהְיֶה לָנוּ אֱלֹהִים וְאִם כֵּן הוּא כּוֹפֵר, הוּא מַחֲטִיא אֶת הָרַבִּים וְצָרִיךְ לַהֲרֹג אוֹתוֹ״. וּמֵחוּר הֵם נֶחְפָּזִים לָלֶכֶת לְאַהֲרֹן וְאַהֲרֹן רוֹאֶה אֶת מְהִירוּת הַתַּאֲוָה שֶׁשּׁוֹלֶטֶת בָּהֶם, וְהוּא מֵבִין שֶׁכַּנִּרְאֶה זֶה לֹא מַגִּיעַ מִמָּקוֹר טוֹב. בְּדֶרֶךְ כְּלָל אֵין לָאָדָם תַּאֲוָה לַעֲשׂוֹת דָּבָר טוֹב, דָּבָר שֶׁל מִצְוָה, אֲבָל כִּדֵי לַעֲשׂוֹת עֲבֵרוֹת הַיֵּצֶר הָרָע נוֹתֵן לָאָדָם כֹּחַ טוּרְבּוֹ, שֶׁיַּעֲשֶׂה בִּמְהִירוּת. לָכֵן הֶחְלִיט אַהֲרֹן לַעֲשׂוֹת לָהֶם בְּדִיקָה. וּמַהִי הַבְּדִיקָה? בְּעִנְיְנֵי מָמוֹן.

✦

תַּאֲוַת הַמָּמוֹן

יֶשְׁנָם כַּמָּה סוּגִים שֶׁל תַּאֲווֹת לָאָדָם. אֲבָל יֵשׁ תַּאֲוָה אַחַת שֶׁכּוֹלֶלֶת אֶת כָּל הַתַּאֲווֹת כֻּלָּן, שֶׁכֵּן עַל יְדֵי הַתַּאֲוָה הַזּוֹ הוּא מַשִּׂיג אֶת שְׁאָר תַּאֲוֹתָיו, וּמַה הִיא אוֹתָהּ תַּאֲוָה? כֶּסֶף!

תַּאֲוַת הַמָּמוֹן וְהַשְׁלָכוֹתֶיהָ

עַל יְדֵי הַמָּמוֹן אֶפְשָׁר לָאָדָם שֶׁיַּשִּׂיג אֶת כָּל הַתַּאֲוֹוֹת שֶׁבָּעוֹלָם: נָשִׁים, אֹכֶל, כָּבוֹד, הַכֹּל. וְלָכֵן אָדָם שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֶת תַּאֲוַת הַמָּמוֹן הוּא כּוֹלֵל בְּתוֹכוֹ אֶת כָּל הַתַּאֲוֹוֹת, וְזֶה מַה שֶּׁמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ שֶׁטֻּמְאַת הַמָּמוֹן כְּלוּלָה מִכָּל הָעֲבוֹדוֹת זָרוֹת שֶׁל שִׁבְעִים אֻמּוֹת (ליקוטי מוהר"ן תורה כג סעיף א).

וְאִם נַעֲמִיק בְּתַאֲוַת הַמָּמוֹן, נִרְאֶה שֶׁהָרָצוֹן הַפְּנִימִי בְּקִבּוּץ הַמָּמוֹן הוּא הָרָצוֹן לִשְׁלֹט בְּהַכֹּל וְשֶׁלֹּא יִהְיֶה מֻגְבָּל בִּרְצוֹנוֹתָיו, שֶׁמִּיָּד כְּשֶׁעוֹלָה לוֹ הַתַּאֲוָה לְמַשֶּׁהוּ, הוּא יִשְׁלַח אֶת כַּרְטִיס הָאַשְׁרַאי הַשָּׁחֹר וְיַעֲבִיר וּמִיָּד יְקַבֵּל אֶת תַּאֲוַת לִבּוֹ.

לְצַעֲרֵנוּ הַיּוֹם אֲנַחְנוּ רוֹאִים מָה אֲנָשִׁים עוֹשִׂים בִּשְׁבִיל מָמוֹן. הָאָדָם מוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ בָּעֲבוֹדָה (עיין בבא מציעא דף קיב ע"א), מַזְנִיחַ אֶת שְׁלוֹם הַבַּיִת עִם אִשְׁתּוֹ, לֹא כָּל כָּךְ מְעַנְיֵן אוֹתוֹ חִנּוּךְ יְלָדָיו. וּגְדוֹלָה מִזּוֹ אֲנַחְנוּ רוֹאִים, שֶׁהַמִּסְיוֹנֵרִים יְמַח שְׁמָם גִּלּוּ אֶת כֹּחַ הַמָּמוֹן, וְהֵם מְשַׁחֲדִים אֲנָשִׁים בְּכֶסֶף כְּדֵי שֶׁיַּאֲמִינוּ בְּיִמַּח שְׁמוֹ וְיִזְכְּרוֹ. בְּעַד כֶּסֶף הוּא יִהְיֶה מוּכָן לְהַגִּיד שֶׁהַקְלַמַנְטִינָה הִיא מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ.

בְּאוֹתָהּ תְּקוּפָה שֶׁל מַתַּן תּוֹרָה, עַם יִשְׂרָאֵל לֹא הָיוּ עֲנִיִּים בִּכְלָל, כָּל אֶחָד יָצָא מִמִּצְרַיִם עִם תְּשָׁעִים חֲמוֹרִים לוּבִים עֲמוּסִים בִּרְכוּשׁ (בכורות דף ה ע"ב). חוּץ מִבְּזַת הַיָּם שֶׁגְּדוֹלָה יוֹתֵר מִבְּזַת מִצְרַיִם (רש"י שמות פרק טו פסוק כב). הֵם הָיוּ עֲטוּפִים בְּכֶסֶף וְזָהָב בְּלִי סוֹף. וְהַהֶגְיוֹן אוֹמֵר: אִם יֵשׁ לְךָ מַשֶּׁהוּ הַרְבֵּה אַתָּה שָׂבֵעַ מִמֶּנּוּ, וְאִם כֵּן עַם יִשְׂרָאֵל לֹא הָיוּ צְרִיכִים לִהְיוֹת כָּל כָּךְ בְּתַאֲוָה שֶׁל מָמוֹן. אֲבָל חַזַ"ל בַּמִּדְרָשׁ (רבה קהלת פרשה א סימן א), עַל הַפָּסוּק בְּקֹהֶלֶת (א, יג) שֶׁבּוֹ שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ מְבָאֵר מָה הַמִּדּוֹת שֶׁל הָאָדָם, כַּמָּה הָאָדָם 'בְּעָיְתִי' וְאוֹמֵר: "וְנָתַתִּי אֶת לִבִּי לִדְרוֹשׁ וְלָתוּר בַּחָכְמָה עַל כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה תַּחַת הַשָּׁמָיִם הוּא עִנְיַן רָע נָתַן אֱלֹקִים לִבְנֵי הָאָדָם לַעֲנוֹת בּוֹ". אוֹמֵר שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ, חִפַּשְׂתִּי עַל עִנְיְנֵי הַחָכְמָה בְּכָל מַה

פָּרָשַׁת כִּי תִשָּׂא

שֶׁנַּעֲשָׂה, אֵיךְ מְכִינִים אֹכֶל, אֵיךְ מְכִינִים כָּל דָּבָר? אֵיךְ מִתְקַדְּמִים בַּחַיִּים? וּמָצָאתִי שֶׁהוּא "עִנְיַן רָע", וּמַהוּ הָעִנְיָן הָרָע הַזֶּה? אוֹמֵר הַמִּדְרָשׁ: רַבִּי בּוּן אוֹמֵר, זֶה הַמָּמוֹן. וְכִדְרַבִּי אַיְבוּ, דְּאָמַר מַר אֵין אָדָם יוֹצֵא מִן הָעוֹלָם וַחֲצִי תַּאֲוָתוֹ בְּיָדוֹ, יֵשׁ לוֹ מָנֶה רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת מֵהֶם מָאתַיִם. אוֹמֵר שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ: כַּמָּה שֶׁחִפַּשְׂתִּי וּבָדַקְתִּי הִגַּעְתִּי לְמַסְקָנָה אַחַת, שֶׁהָעִנְיָן הָרָע שֶׁיֵּשׁ בָּעוֹלָם שֶׁמְּנַהֵל אֶת הָעוֹלָם - זֶה הַמָּמוֹן. לָמָּה? כִּי בַּמָּמוֹן יֵשׁ לָאָדָם מְצִיאוּת מוּזָרָה, יֵשׁ לוֹ מָנֶה רוֹצֶה מָאתַיִם, הוּא לְעוֹלָם לֹא שָׂבֵעַ! וְהוּא כְּמוֹ אָדָם שֶׁשּׁוֹתֶה מַיִם מְלוּחִים (דרשות ר"י אבן שועיב פרשת בלק דיבור המתחיל ואמר טוב).

✦

"עָשִׁיר יַעֲנֶה עַזּוּת"

וְעֵינֵינוּ הָרוֹאוֹת שֶׁבְּדֶרֶךְ כְּלָל לְאָדָם שֶׁיֵּשׁ מָמוֹן הוּא גַּאֲוָתָן עַד לֵב הַשָּׁמַיִם, אֵין לוֹ נְמוּסִים, הוּא מַרְגִּישׁ אֶת עַצְמוֹ כְּמוֹ אֱלֹקִים, אִם הוּא אָמַר מַשֶּׁהוּ זֶה חַיָּב לִקְרוֹת, "הוּא אָמַר וַיְהִי הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֹד" (תהילים לג, ט) וְאוֹי וַאֲבוֹי אִם לֹא, "וְעָשִׁיר יַעֲנֶה עַזּוּת" (משלי יח, כג), לָעָשִׁיר יֵשׁ עַזּוּת. וְאִם כֵּן, עַם יִשְׂרָאֵל הָעֲשִׁירִים הָאֵלֶּה מַגִּיעִים לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן וְאוֹמְרִים: "קוּם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים" - וְאַהֲרֹן תָּמֵהַּ: 'רֶגַע, בִּשְׁבִיל מָה אַתֶּם מְבַקְּשִׁים אֱלֹהִים שֶׁיַּגִּיד לָכֶם מַה לַּעֲשׂוֹת? הֲרֵי אָדָם עָשִׁיר וְגַאֲוָתָן לֹא מוּכָן לִשְׁמֹעַ לְאַף אֶחָד. וְהֵם עוֹד רוֹצִים הַרְבֵּה אֱלֹהֻיּוֹת, לֹא מַסְפִּיק אֶחָד?', "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹקֵינוּ ה' אֶחָד" (דברים ו, ד) לֹא מַסְפִּיק לָהֶם? מָה הֵם כָּל כָּךְ מַחֲמִירִים בְּיִרְאַת שָׁמַיִם שֶׁהֵם רוֹצִים עוֹד עֹל וְעוֹד עֹל? לָכֵן אָמַר אַהֲרֹן: צָרִיךְ לִבְדֹּק מָה מַטָּרַת בַּקָּשָׁתָם, אוּלַי הֵם בֶּאֱמֶת רוֹצִים עוֹד עֹל חִיּוּבִי לְשַׁפֵּר אֶת הַחֹמֶר הֶעָכוּר?

יֵשׁ בָּחוּר שֶׁנִּכְנָס לִישִׁיבָה, אֶחָד מֵהַצָּוֹת מְכַנִּים אוֹתוֹ מָקָ"ק, מָקָ"ק זֶה רָאשֵׁי תֵּבוֹת מַ'שְׁגִּיחַ קָ'טָן קָ'טָן, וְיֵשׁ מָ"ק - מַ'שְׁגִּיחַ קָ'טָן, וְיֵשׁ

תַּאֲוַת הַמָּמוֹן וְהַשִּׁלְכוֹתֶיהָ

מַשְׁגִּיחַ, וְיֵשׁ רֹאשׁ יְשִׁיבָה. אֶחָד שֶׁהוּא יְרֵא שָׁמַיִם, הוּא מְקַבֵּל אֶת זֶה בַּהֲבָנָה, מָה אִכְפַּת לִי, אֲנִי רוֹצֶה עוֹד הִתְחַזְּקוּת. אֲבָל יֵשׁ אֶחָד, עַבְדָּא בְּהֶפְקֵרָא נִיחָא לֵהּ (גיטין דף יג ע״א), עֲזֹב אוֹתְךָ לָמָּה צָרִיךְ אֶת כָּל הַצָּוֶות הַזֶּה, הוּא רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת מַה שֶּׁבָּא לוֹ בָּרֹאשׁ. וּכְדֵי לִבְדֹּק אֶת בַּקָּשַׁת עַם יִשְׂרָאֵל הֶחְלִיט אַהֲרֹן לַעֲשׂוֹת בְּדִיקָה, בֹּחַן פֶּתַע...

✦

הַבְּדִיקָה הַטּוֹבָה

הַבְּדִיקָה הֵכִי טוֹבָה הִיא בְּעִנְיְנֵי מָמוֹן, שֶׁכֵּן עַם יִשְׂרָאֵל הָעֲשִׁירִים בְּוַדַּאי שֶׁיֵּשׁ לָהֶם אֶת תַּאֲוַת הַמָּמוֹן בִּבְחִינַת יֵשׁ לוֹ מָנָה רוֹצֶה מָאתַיִם, וְאִם הֵם יִתְּנוּ אֶת הַכֶּסֶף שֶׁלָּהֶם בְּשֶׁפַע, אוֹת וְסִימָן שֶׁמַּה שֶּׁהֵם רוֹצִים אֱלֹהֶיהָ הַרְבֵּה זֶה לֹא בִּגְלַל שֶׁהֵם עֲנִיָּתָנִים, וְרוֹצִים עוֹד עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם עֲלֵיהֶם, כִּי לָזֶה הַיֵּצֶר הָרָע לֹא הָיָה מְשַׁחְרֵר אֶת הַכֶּסֶף, אֲבָל אִם כַּוָּנָתָם לַעֲבֵרָה גְּדוֹלָה שֶׁל כְּפִירָה בְּמַלְכוּת שָׁמַיִם, הַיֵּצֶר הָרָע יְבַטֵּל לָהֶם אֶת תַּאֲוַת הַמָּמוֹן בִּשְׁבִיל שֶׁיַּעֲשׂוּ עֲבֵרָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה. וּכְמוֹ שֶׁאֲנַחְנוּ רוֹאִים, שֶׁיֵּשׁ עֲשִׁירִים שֶׁחוֹלִים בְּתַאֲוַת הַמָּמוֹן, אֲבָל בְּעִנְיְנֵי עֲבֵרָה הֵם מְבַזְבְּזִים סְכוּמִים גְּדוֹלִים, הַיֵּצֶר הָרָע שׁוֹבֵר לָהֶם אֶת תַּאֲוַת הַמָּמוֹן לְכַמָּה זְמַן, כְּדֵי שֶׁיּוֹצִיאוּ אוֹתָם עַל עֲבֵרוֹת. זֶה הַנִּסָּיוֹן וְהַבְּדִיקָה שֶׁעָשָׂה לָהֶם אַהֲרֹן.

✦

תּוֹצָאוֹת הַבְּדִיקָה

וּמָה הָיוּ תּוֹצָאוֹת הַבְּדִיקָה?

״וַיִּתְפָּרְקוּ כָּל הָעָם אֶת נִזְמֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר בְּאָזְנֵיהֶם וַיָּבִיאוּ אֶל אַהֲרֹן״ (שמות לב, ג), כֻּלָּם נָפְלוּ בַּנִּסָּיוֹן הַזֶּה, כֻּלָּם הִתְגַּבְּרוּ עַל תַּאֲוַת הַמָּמוֹן. הֵם מַמָּשׁ זָרְקוּ עַל אַהֲרֹן אֶת הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב שֶׁלָּהֶם.

פָּרָשַׁת כִּי תִשָּׂא

הַלְוַאי וְכָכָה הָיוּ תּוֹרְמִים לָאַרְגּוּן הַקָּדוֹשׁ שֶׁלָּנוּ "בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם". וּמֵרֹב הַהַתְאָוָה לְהוֹצִיא אֶת הָעֲגִילִים וְהַנְּזָמִים הֵם תָּלְשׁוּ אוֹתָם מֵהָאָזֶן עִם הָאָזֶן (זוהר פרשת כי תשא דף קצב ע"א ובמתומ"ד עמוד קנב), כָּל כָּךְ מִהֲרוּ לָתֵת אֶת הַזָּהָב וְהַכֶּסֶף לְאַהֲרֹן.

אַהֲרֹן אוֹמֵר לָהֶם "פָּרְקוּ נִזְמֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר בְּאָזְנֵי נְשֵׁיכֶם" (שם פסוק ב), וְהֵם אֲפִלּוּ לֹא הוֹלְכִים לַנָּשִׁים, לַבָּנִים וְלַבָּנוֹת, אֶלָּא יָשָׁר תּוֹלְשִׁים מֵעַצְמָם וְנוֹתְנִים עַל הַמָּקוֹם. מָה הַמְּהִירוּת? לְכוּ תָּבִיאוּ כֶּסֶף וַעֲגִילִים מֵהַבַּיִת! לֹא, הֵם מְזַדָּרְזִים מְיֻדָּד, שֶׁלֹּא יִהְיֶה הֶפְסֵק...

וּכְשֶׁרָאָה אֶת זֶה אַהֲרֹן אָמַר: "זֶה בָּטוּחַ מֵהַיֵּצֶר הָרָע, אֵין סִכּוּי בָּעוֹלָם שֶׁתִּהְיֶה לָהֶם הִתְגַּבְּרוּת כָּזֹאת שֶׁל תַּאֲוַת הַמָּמוֹן אִם הָיָה בָּזֶה חֵלֶק טוֹב". הִתְבָּרֵר שֶׁכָּל מַה שֶּׁרָצוּ אֱלֹהִיּוּת הַרְבֵּה - הִגִּיעַ מֵהַשָּׂטָן, לֹא הָיְתָה בָּזֶה שׁוּם כַּוָּנָה לְקַבֵּל עוֹד עֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם עֲלֵיהֶם.

לַעֲצֹר וְלַחְשֹׁב

וְהַבְּדִיקָה הַזּוֹ הָיְתָה צְרִיכָה גַּם לְעוֹרֵר אֶת עַם יִשְׂרָאֵל שֶׁיָּבִינוּ שֶׁאֶת הַמַּחֲזֶה שֶׁרָאוּ שֶׁמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ נִפְטַר וְהַמַּלְאָכִים בַּשָּׁמַיִם מְלַוִּים אוֹתוֹ בַּמִּטָּה - זֶה מַחֲזֶה שִׁקְרִי שֶׁמַּגִּיעַ מֵהַשָּׂטָן! וְהָרְאָיָה לָזֶה, שֶׁהַתּוֹצָאָה שֶׁל הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה גָּרַם לָהֶם לִהְיוֹת פְּזֻרִים בְּמָמוֹן, הָיָה עֲלֵיהֶם לַעֲצֹר וְלַחְשֹׁב לְרֶגַע, לְהֵיכָן נֶעֱלְמָה לָהֶם תַּאֲוַת הַמָּמוֹן, הֲרֵי הַכָּתוּב אוֹמֵר "וַיַּסַּע מֹשֶׁה אֶת יִשְׂרָאֵל מִיַּם סוּף" (שמות פרק טו פסוק כב), וּמְבָאֲרִים חַזַ"ל (הובא ברש"י שם), שֶׁהָיָה מֹשֶׁה רַבֵּנוּ תּוֹפֵס כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּכֹחַ שֶׁיַּפְסִיק לֶאֱסֹף מָמוֹן. מֹשֶׁה רַבֵּנוּ הָיָה גּוֹעֵר וְאוֹמֵר לְכָל אֶחָד מֵהֶם: "תַּעֲזֹב אֶת הַכֶּסֶף, הַמִּכְנָסַיִם כְּבָר נוֹפְלִים לְךָ, אֵין לְךָ מָקוֹם בַּכִּיסִים, תִּתְקַדֵּם!", וּפִתְאוֹם כָּאן בְּחֵטְא הָעֵגֶל הֵם זוֹרְקִים כֶּסֶף וְזָהָב בְּכַמּוּת עֲצוּמָה וּמְאַבְּדִים הַכֹּל

תַּאֲוַת הַמָּמוֹן וְהַשְׁלָכוֹתֶיהָ

בִּשְׁנִיּוֹת, זֶה הָיָה צָרִיךְ לְעוֹרֵר אוֹתָם שֶׁהֵם נִמְצָאִים בְּמַהֲלָךְ שֶׁל הַשָּׂטָן הַמִּתְעַתֵּעַ בָּהֶם.

✦

כּוֹלְלִים וְאוּנִיבֶרְסִיטָאוֹת

הַסִּימָן הַזֶּה קַיָּם גַּם בְּדוֹרֵנוּ. יֵשׁ בָּרוּךְ הַשֵּׁם הַרְבֵּה מוֹסָדוֹת שֶׁל תּוֹרָה, וּלְצַעֲרֵנוּ לֹא תָּמִיד הֵם מַצְלִיחִים לְהִתְמוֹדֵד עִם הַהוֹצָאוֹת הַגְּדוֹלוֹת, עַד שֶׁהֵם מְקִימִים בִּנְיָן יוֹצֵאת הַנְּשָׁמָה. וּכְנֶגְדָּם אֲנַחְנוּ רוֹאִים תַּחַת כָּל עֵץ רַעֲנָן אֵיךְ אוּנִיבֶרְסִיטָאוֹת נִבְנוֹת בְּמְהִירוּת, גַּנֵּי חַיּוֹת, פַּארְקִים, אִצְטַדְיוֹנִים, מְקוֹמוֹת שֶׁל כְּפִירָה, לָזֶה יֵשׁ הַרְבֵּה תּוֹרְמִים.

צָרִיךְ לְהָקִים אֵיזוֹ אוּנִיבֶרְסִיטָה שֶׁבָּהּ מְלַמְּדִים שֶׁהָאָדָם בָּא מֵהַקּוֹף, הַיֵּצֶר הָרָע שׁוֹלֵחַ תּוֹרֵם אֶחָד שֶׁנּוֹתֵן אֶת הַבִּנְיָן. אִם זֶה לֹא עִנְיָנִים שֶׁל קְדֻשָּׁה וּמִצְוָה, אֵין בְּעָיָה, הַכֶּסֶף זוֹרֵם כַּמַּיִם. יֵשׁ אֲנָשִׁים שֶׁמּוּכָנִים לִתְרֹם לְמַקָּקִים וְלֹא לְנִזְקָקִים, הוּא מַעְדִּיף לִתְרֹם לְגַן הַחַיּוֹת, יֵשׁ שָׁם 'עוֹלַם הַדְּמָמָה' - כְּמוֹ מְעָרָה חֲשׁוּכָה מְלֵאָה בְּכָל מִינֵי אַקְוָרְיוּמִים שֶׁבָּהֶם יֵשׁ כָּל מִינֵי חֲרָקִים, תִּיקָנִים וּמַקָּקִים. וְהָאָדָם תּוֹרֵם לְשָׁם לְעִלּוּי נִשְׁמַת אַבָּא שֶׁלּוֹ, שֶׁהַמַּקָּקִים וְהַג'וּקִים יֹאכְלוּ עָלִים וּנְמָלִים מְרֻסָּקוֹת לְעִלּוּי נִשְׁמָתוֹ. אוּלַי הַתּוֹלָעִים בַּקֶּבֶר יִתְחַשְּׁבוּ בַּנִּפְטָר: 'אַתָּה תָּרַמְתָּ לִבְנֵי הַדּוֹדִים שֶׁלָּנוּ אַקְוָרְיוּם יָפֶה, אָז אֲנַחְנוּ נִתְחַשֵּׁב בְּךָ, נִתֵּן לוֹ בִּיסִים קְטַנִּים יוֹתֵר...'.

רְאִיתֶם פַּעַם מָה הַנָּמֵר אוֹכֵל בַּאֲרוּחָה אַחַת, כַּמָּה בָּשָׂר וְעוֹפוֹת? אָמַרְתִּי: הַלְוַאי הָאַבְרֵכִים וּבְנֵי הַתּוֹרָה יְקַבְּלוּ כָּכָה בָּאֲרוּחוֹת שֶׁלָּהֶם. הַנָּמֵר מְקַבֵּל נְתָחִים שֶׁל בָּשָׂר טָרִי, לֹא מְעֻבָּד עִם הַזָּרָקוֹת שֶׁל מַיִם, לֹא קָפוּא, חֲתִיכוֹת שֶׁל בָּשָׂר מְשֻׁבָּח, לָמָּה? אֵין לַבֶּנְאָדָם בְּעָיָה לְתְרֹם עֶדֶר שֶׁל כְּבָשִׂים לִכְבוֹד הַנָּמֵר. אֲבָל אִם תָּבֹא לְהַתְרִים אוֹתוֹ לְאֵיזֶה אַבְרֵךְ שֶׁצָּרִיךְ 20 שֶׁקֶל לִקְנוֹת עוֹף לְשַׁבָּת, מָה הוּא

פָּרָשַׁת כִּי תִשָּׂא

יַגִּיד? "שֶׁיֵּלֵךְ לַעֲבֹד". לָמָּה לַגָּמֵר אַתָּה לֹא אוֹמֵר לֵךְ לַעֲבֹד? אַתָּה הֲרֵי חַי בְּזְכוּת הָאַבְרֵךְ הַזֶּה, כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ נִזּוֹן בִּשְׁבִיל חֲנִינָא בְּנִי (ברכות דף יז ע"ב), כָּאן הַיֵּצֶר הָרָע מַפְעִיל אֶת תַּאֲוַת הַמָּמוֹן וְגוֹרֵם לָאָדָם לְהִתְקַמְּצֵן.

✦

אֵין הֶסְבֵּר לַתַּאֲוָה

זֶה הָיָה הַנִּסָּיוֹן שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל, שֶׁהָיוּ צְרִיכִים לְהָבִין אֶת דַּרְכֵי הַיֵּצֶר הָרָע בְּעִנְיְנֵי תַּאֲוַת הַמָּמוֹן.

וּכְשֶׁרָאָה אֶת זֶה אַהֲרֹן הוּא הֵבִין שֶׁאֵין מַה לַּעֲשׂוֹת, וְלָכֵן לֹא בָּא לְשַׂכְנֵעַ אוֹתָם: 'אוּלַי נְחַכֶּה קְצָת, לָמָּה אַתֶּם מְמַהֲרִים?', אַהֲרֹן יָדַע שֶׁיֵּשׁ פֹּה תַּאֲוָה הַרְבֵּה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִתַּאֲוַת הַמָּמוֹן, תַּאֲוַת עֲבוֹדָה זָרָה (שגם לעבודה זרה היתה תאווה כמובא בסנהדרין דף קב ע"ב), וְזוֹ הַתַּאֲוָה הֲכִי לֹא הֶגְיוֹנִית, אֲפִלּוּ עִם אֱלֹקִים אֶחָד לֹא הִסְתַּדַּרְתֶּם, אֵיךְ אַתֶּם רוֹצִים כַּמָּה וְכַמָּה? אֵין הֶסְבֵּר! לְתַאֲוָה אֵין הֶסְבֵּר! וְהַתַּאֲוָה הַזּוֹ גּוֹבֶרֶת עַל תַּאֲוַת הַמָּמוֹן.

מִזֶּה יֵשׁ לָנוּ לִלְמֹד שֶׁכָּל אָדָם שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֶת הַנִּסָּיוֹן הַזֶּה שֶׁל הַמָּמוֹן, בִּדְבָרִים שֶׁקָּשֶׁה לוֹ לְהוֹצִיא, שֶׁבְּדֶרֶךְ כְּלָל זֶה לִדְבָרִים טוֹבִים שֶׁהַיֵּצֶר הָרָע מַפְרִיעַ לוֹ בָּהֶם.

בֶּאֱמֶת יֵשׁ אֲנָשִׁים שֶׁהֵם קַמְצָנִים לַכֹּל, קָשֶׁה לָהֶם לְהוֹצִיא אֲפִלּוּ בִּשְׁבִיל עַצְמָם, אֵיךְ שֶׁהוּא מוֹצִיא שְׁטָר שֶׁל מֵאָה דוֹלָר מֵהָאַרְנָק, הַנְּשִׁיא בַּתְּמוּנָה שֶׁבַּשְּׁטָר מְכַסֶּה אֶת הָעֵינַיִם, עֶשְׂרִים שָׁנָה הוּא לֹא רָאָה אוֹר יוֹם, עַכְשָׁו הוּא מִסְתַּנֵּוֵר... אֲבָל רֹב הָעוֹלָם בְּאֹפֶן כְּלָלִי הֵם בְּכְלַל הַסִּימָן הַזֶּה, אִם יֵשׁ קֹשִׁי לִתְרֹם כַּנִּרְאֶה שֶׁזֶּה מְקוֹמוֹת טוֹבִים שֶׁל קְדֻשָּׁה וּמִצְוֹת, וְלָכֵן הַיֵּצֶר הָרָע מַפְרִיעַ.

✦

תַּאֲוַת הַמָּמוֹן וְהַשְׁלָכוֹתֶיהָ

מִשְׁחַק פִּדְיוֹן שְׁבוּיִים

מְסַפְּרִים עַל אֶחָד מִגְּדוֹלֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁהִגִּיעוּ אֵלָיו שְׁנֵי חַיָּלִים רוּסִים כְּשֶׁהֵם תּוֹפְסִים שְׁנֵי חֲסִידִים, כְּשֶׁרוֹבֶה מֻצְמָד לָהֶם בָּרֹאשׁ, וְאָמְרוּ לוֹ: "אִם תּוֹךְ שָׁעָה אַתֶּם לֹא נוֹתְנִים לָנוּ חֲצִי מִלְיוֹן דּוֹלָר עַל כָּל אֶחָד אֲנַחְנוּ הוֹרְגִים אוֹתָם". הָרַב הִזְדַּעְזַע, יֵשׁ כָּאן מְצוָה גְּדוֹלָה שֶׁל פִּדְיוֹן שְׁבוּיִים, וּלְחֵלֶק מֵהַפּוֹסְקִים מֻתָּר גַּם לְמַכֵּר בִּשְׁבִיל זֶה אֲפִלּוּ סֵפֶר תּוֹרָה (עיין תוספות בבבא בתרא דף ח ע"ב דיבור המתחיל פדיון, ובפרי האדמה הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק יא הלכה יד). הוּא הִתְחִיל לָרוּץ מִבַּיִת לְבַיִת לַעֲשׂוֹת מַגְבִּית, הוּא נִכְנַס לֶחָנוּת הָרִאשׁוֹנָה וּבִקֵּשׁ מֵהַמּוֹכֵר: "תִּתְרֹם 10 אֶלֶף דּוֹלָר לְפִדְיוֹן שְׁבוּיִים", הַמּוֹכֵר שָׁמַע אֶת הָרַב וְאָמַר לוֹ: "לָמָּה רַק 10 אֶלֶף? אֲנִי תּוֹרֵם 26 אֶלֶף כְּמִנְיַן שֵׁם הַוָי"ה". רָשַׁם לָרַב צ'ק, וְהָרַב יָצָא שָׂמֵחַ וְנִכְנַס לֶחָנוּת הַבָּאָה שֶׁל הַיְרֵקָן, וְגַם מִמֶּנּוּ הָרַב מְבַקֵּשׁ סְכוּם גָּבוֹהַּ: "15 אֶלֶף דּוֹלָר לְהַצָּלַת יְהוּדִים מְמָוֶת". וְהַיְרֵקָן אוֹמֵר לָרַב: "לָמָּה רַק 15, אֲנִי אֶתְרֹם 36 אֶלֶף דּוֹלָר כְּמִנְיַן ל"ו צַדִּיקִים".

הָרַב עוֹבֵר מִמָּקוֹם לְמָקוֹם וּבְכָל מָקוֹם נִפְתָּחִים לוֹ שַׁעֲרֵי נְדִיבוּת, אַחֲרֵי כַּמָּה בָּתִּים, הוּא אָמַר לַשַּׁמָּשׁ שֶׁלּוֹ: "אֲנַחְנוּ עוֹצְרִים עַכְשָׁו אֶת הַמַּגְבִּית, קַח אֶת כָּל הַכֶּסֶף וְתַחֲזִיר אוֹתוֹ לַתּוֹרְמִים, וְתָבֹא לַבַּיִת שֶׁלִּי עִם כַּמָּה חֲסִידִים בְּרִיאִים טוֹבִים כָּאֵלֶּה, אַחֲרֵי שֶׁאָכְלוּ כָּל אֶחָד קוּגֶל שָׁלֵם וְסִיר שֶׁל צִ'וּלְנְט, וְשֶׁיּוֹדְעִים לָתֵת מַכּוֹת". הַשַּׁמָּשׁ עָשָׂה כִּדְבְרֵי הָרַב, וְהֵבִיא אֶת הַחֲסִידִים. הָרַב יָצָא אֲלֵיהֶם וְאָמַר לָהֶם: "בַּבַּיִת שֶׁלִּי יֵשׁ שְׁנֵי חַיָּלִים עִם נָשֶׁק וּשְׁנֵי חֲסִידִים, לְכוּ תִּתְנַפְּלוּ עֲלֵיהֶם וְתִשְׁבְּרוּ לָהֶם אֶת הָעֲצָמוֹת, גַּם לַחַיָּלִים וְגַם לַחֲסִידִים". "גַּם לַחֲסִידִים?" הִתְפַּלְּאוּ כֻּלָּם, "לָהֶם תִּתְּנוּ מַכּוֹת הֲכִי חֲזָקוֹת". וְהַחֲסִידִים אָמְרוּ נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע, נִגְּשׁוּ לִמְלֹאכֶת הַקֹּדֶשׁ בִּפְקֻדַּת הָאַדְמוֹ"ר.

פָּרָשַׁת כִּי תִשָּׂא

הַחַיָּלִים עוֹד לֹא הִסְפִּיקוּ לִשְׁלֹף אֶת הַנֶּשֶׁק וְהֵם קָפְצוּ עֲלֵיהֶם, עָשׂוּ מֵהֶם טְרַמְפּוֹלִינָה, הֵם לֹא הָיוּ צְרִיכִים לְהִתְאַמֵּץ הַרְבֵּה, מַסְפִּיק חָסִיד אֶחָד שֶׁיּוֹשֵׁב עַל כָּל אֶחָד, וְהָאָדָם כְּבָר מַרְגִּישׁ סְקִילָה, שְׂרֵפָה, הֶרֶג וָחֶנֶק, זֶה מִטְעָן חוֹרֵג. וְהֵם מַרְבִּיצִים וְנוֹתְנִים מַכּוֹת 'לְשֵׁם מַצַּת מִצְוָה', וְעַד שֶׁהָרַב לֹא אוֹמֵר לְהַפְסִיק הֵם לֹא מַפְסִיקִים. עַד שֶׁהֵם שׁוֹמְעִים אֶת הַחַיָּלִים וְהַחֲסִידִים צוֹעֲקִים "תַּעַצְרוּ, אֲנַחְנוּ מוֹדִים בָּאֱמֶת", הֵם עוֹצְרִים וְלוֹקְחִים לָהֶם אֶת הַנֶּשֶׁקִים וְהֵם רוֹאִים פִּתְאוֹם אַרְבָּעָה גּוֹיִם, הַפֵּאוֹת עָפוּ, הַזָּקָן וְהַשְּׁטְרַיימֶל גַּם, וּמָה מִתְבָּרֵר? אֵלּוּ הָיוּ אַרְבָּעָה גּוֹיִם שֶׁחָקָנִים וְשַׂקְרָנִים, שֶׁשָּׁמְעוּ שֶׁהַיְּהוּדִים מְשַׁלְּמִים הַרְבֵּה עַל פְּרִיוֹן שְׁבוּיִים, וְלָכֵן אָמְרוּ לְעַצְמָם: נַעֲשֶׂה הַכְנָסָה קַלָּה, חֲצִי מִלְיוֹן דּוֹלָר תּוֹךְ שָׁעָה! הַחֲסִידִים עָשׂוּ עֲלֵיהֶם הַקָּפוֹת שְׁנִיּוֹת, וְעוֹד כַּמָּה בְּעִיטוֹת צָדָה לַדֶּרֶךְ, וְאָמְרוּ לָהֶם: "תְּזָהֲרוּ, הָרַב שֶׁלָּנוּ יֵשׁ לוֹ רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, אִם תִּתְקָרְבוּ לְפֹה פַּעַם נוֹסֶפֶת אֲנַחְנוּ נַעֲשֶׂה מִכֶּם נְקָבִים נְקָבִים חֲלוּלִים חֲלוּלִים". הַסִּפּוּר הִתְפַּרְסֵם בְּכָל הָעֲיָרָה, וְכָל אַנְשֵׁי הָעִיר הִגִּיעוּ לָרַב בְּשִׁירִים וְרִקּוּדִים: "יְחִי אֲדוֹנֵנוּ מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ, אֵיזֶה צַדִּיק, אֵיזֶה רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, אֵיךְ הָרַב יָדַע? הַתַּחְפּוּשׁוֹת הָיוּ מֻשְׁלָמוֹת, אֵיךְ הָרַב הִצְלִיחַ לְגַלּוֹת אֶת זֶה? כַּנִּרְאֶה רַק בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ".

הָרַב הִשְׁתִּיק אֶת כֻּלָּם וְאָמַר לָהֶם: "אֲנִי אֲגַלֶּה לָכֶם אֶת הַסּוֹד, אֲנִי כְּבָר עֶשְׂרִים שָׁנָה אוֹסֵף פֹּה צְדָקָה בַּקְּהִלָּה, אֲנִי מַכִּיר כָּאן אֶת כָּל הָאֲנָשִׁים כַּמָּה קָשֶׁה לָהֶם לִתְרֹם, בְּיָמִים נוֹרָאִים כְּשֻׁמּוֹכְרִים אֶת הַמְּצוֹת, מִישֶׁהוּ מִתְנַדֵּב דּוֹלָר וָחֵצִי, וַאֲנִי אוֹמֵר דּוֹלָר וָחֵצִי פַּעַם רִאשׁוֹנָה, פַּעַם שְׁנִיָּה, פִּתְאוֹם אֲנִי שׁוֹמֵעַ אוֹתוֹ אוֹמֵר: חֲצִי דּוֹלָר, מַה קָּרָה? הַבֶּנְאָדָם הִתְחָרֵט... בִּשְׁבִיל לִמְכֹּר אֶת 'כָּל נִדְרֵי' אֲנִי צָרִיךְ לְהַזִּיעַ, עַד שֶׁמִּישֶׁהוּ מוּכָן לְהוֹצִיא כַּמָּה דּוֹלָרִים בּוֹדְדִים, אֲנָשִׁים פֹּה לֹא תּוֹרְמִים, קָשֶׁה לָהֶם. וְהִנֵּה כְּשֶׁהִגַּעְתִּי לֶאֱסֹף בִּשְׁבִיל פְּרִיוֹן הַשְּׁבוּיִים הַזֶּה, כֻּלָּם נֶהֶפְכוּ לִהְיוֹת הַנַּדְבָנִים וְהַפַּזְרָנִים הֲכִי גְּדוֹלִים, אָמַרְתִּי לְעַצְמִי: כָּזֶה דָּבָר זֶה לֹא מִצְוָה מֵהַשָּׂטָן, זֶה הַשָּׂטָן

תַּאֲוַת הַמָּמוֹן וְהַשְׁלָכוֹתֶיהָ

בְּעַצְמוֹ פֹּה! אֵיךְ זֶה יָכוֹל לִהְיוֹת?, הֵבַנְתִּי שֶׁהֵם לֹא יְהוּדִים, וְלָכֵן פָּתַרְנוּ אֶת הַסִּפּוּר בְּצוּרָה אַחֶרֶת (עיין בברכת מאיר מדן שיחות מוסר מאמר כח).

✦

הַלֶּקַח

זֶה בְּדִיּוּק מַה שֶׁעָשָׂה אַהֲרֹן, בָּא וְאָמַר "פָּרְקוּ נִזְמֵי הַזָּהָב". אַתֶּם רוֹצִים עוֹד אֱלֹהִים? עוֹד יִרְאַת שָׁמַיִם? בֹּא נִרְאֶה, נַעֲשֶׂה לָכֶם נִסָּיוֹן בְּמָמוֹן, וּפִתְאוֹם אֲנָשִׁים תּוֹלְשִׁים אֶת הָאָזֶן, קַח קַח, אַף אֶחָד לֹא שָׂם לֵב מַה קוֹרֶה פֹּה, לֹא שָׂמִים לֵב אֵיךְ שֶׁהַשָּׂטָן מְתַעֲתֵעַ בָּהֶם, פִּתְאוֹם אֵין לָהֶם תַּאֲוָה לְמָמוֹן?

זֶה הַיְסוֹד שֶׁכָּל אֶחָד צָרִיךְ לָדַעַת, קַל לְךָ לְשַׁחֵרר? זֶה מֵהַשָּׂטָן. קָשֶׁה לְךָ? כַּנִּרְאֶה זֶה דָּבָר טוֹב!

ה' יְזַכֵּה אוֹתָנוּ לְשַׁחֵרר בַּמְּקוֹמוֹת הַטּוֹבִים, לְהַגְדִּיל תּוֹרָה וּלְהַאְדִּירָהּ אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.